

և որս Չատիի, և ապա ուրախութեամբ դարձաւ 'ի Յոսպէ և անտի 'ի Կոստանդինուպօլիս (1859) : Եւ 'ի հասանիլ նորս յաշխարհ՝ առաքեաց Նիկողայոս Կայսրն նշան պատուոյ, այլ զի Յովհաննէս Պատրիարք վախճանեալ էր՝ դարձաւ յետս :

Ի սմին ժամանակի Արարացիք Դամասկոսի և Լիբանան լերին յարեան 'ի վերայ քրիստոնէից, և կոտորեցին զբազումս 'ի նոցանէ, յայտնապէս կողոպտեցին և աւարի առին զտունս, զեկեղեցիս և զվանօրայս, եւ հրձիգ լեալ այրեցին զնոսս, զքահանայս զոր կալան՝ սպանին և եղև ողբ, աղաղակ և տագնապ մեծ . ընդ որս կողոպտեալ այրեցաւ և հիմնայատակ կործանեցաւ Ս. Սարգիս վանքն Հայոց առաջնորդարանաւ եւ սենեկօք ուխտաւորաց, եւ Առաջնորդ տեղւոյն Գաբրիէլ վարդապետ մազապուր զերծաւ իւրովքն հանդերձ 'ի բերդն . քրիստոնեայք պաշարեալք յայսպիսի յազէտս տարակուսանաց, ապրեալք 'ի որոյ թշնամեաց՝ սկսան խուսի խուսի վախճիլ 'ի Պերութմերի և կողոպուտ, տանջեալք 'ի քաղց և 'ի ծարաւ . գործ դժնդակ դառնութեանս այսորիկ հնչեաց յականջս Եւրոպիոյ, արչաւեաց Գաղղիական զօրքն հրամանաւ Նաբօլիոնի երբարգի 'ի Պերութ և անտի սիռեցան 'ի լերինս Լիբանանու հետամուտ լեալ Տէրու՛ ի կոչեցեալ ցեղին, Հասին զօրք եւ պաշտօնեայք 'ի Դրանէ Օսմանեան Պետութեան, որոց գլուխ էր նա ինքն Ֆուատ Փաշայ . պատժեցան բազումք 'ի չարագործաց 'ի Դամասկոս, յուղեցան տունք այլազգեաց՝ եւ ժողովեալ ամբարեցաւ 'ի մի վայր կողոպուտք քրիստոնէից, սահմանեցաւ պարէն թշուառ մերկացելոց . ապա հատուցաւ 'ի գանձէ Տէրութեան փնասք քրիստոնէից, բայց տեւեաց ժամանակս ինչ . ապա վերստին շինեցան և հաստատեցան եկեղեցիք և վանօրայք իւրաքանչիւր ազգի՝ եւ կացին ըստ առաջնոյն 'ի տեղիս իւրեանց . բայց վանքն Հայոց եկաց մնաց յաւերակի իւրում եւ շինեցաւ միայն եկեղեցին . էին եւ ընդ Ֆուատ Փաշայի պաշտօնեայք յազգէն Հայոց, ընդ որս էր և բժիշկ Սէրվիչէն Էֆէնտի, որ եւ ընդ որդւոյ Փաշայի եկին յերուսաղէմ սակս ազգային խնդրոյ իրիք, և Յովհաննէս Պատրիարք արար նոցա ընդունելութիւն մեծ, բայց չե-